

Overblik over budgetprocessen i 2018

Vardø
KOMMUNE

Indhold

Budgetprocessen i 2018.....	3
Fase 1: Forberedelse og budgetprocedure.....	4
Fase 2: Fagudvalgenes budgetproces – Nye ønsker og forslag til finansiering	6
Fase 3: Opgørelse af indtægterne og af basisbudget	8
Fase 4: Oplæg til budget-i-balance og budgetforhandlinger.....	9
Fase 5: Budgetvedtagelse og implementering af budget	10
Bilag: Oversigt over budgetprocessen for budget 2019	11

Budgetprocessen i 2018

Budgetprocessen er den årlige proces for at lægge budgettet for det kommende år og de næste tre overslagsår. Budgettet er politikernes vigtigste redskab til at styre den økonomiske udvikling i kommunen. Det er således ved budgetlægningen, at de store beslutninger omkring fastlæggelse af serviceniveau, fokusområder og den politiske prioritering af ressourcerne sker. Budgetprocessen er således et element i den overordnede og strategiske udvikling af kommunen.

Formålet med budgetproceduren er at sikre et gennearbejdet og velkvalificeret budgetmateriale, der kan danne grundlag for de politiske budgetforhandlinger.

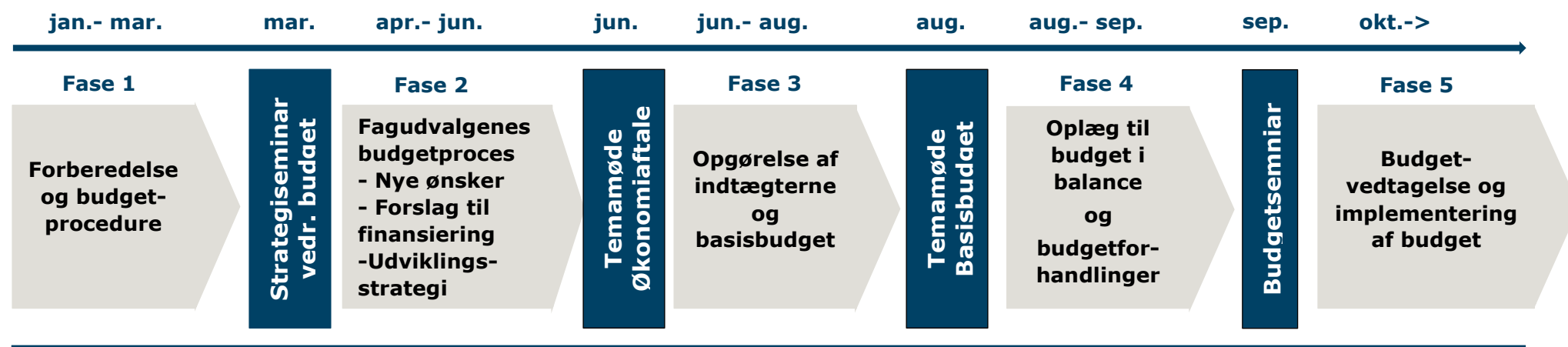
Budgetproces i fem faser

Budgetprocessen er tilrettelagt i nedenstående fem faser, adskilt af fire møder i Byrådet, der alle vedrører forskellige

elementer med væsentlig betydning for budgetlægningen. På de følgende sider er de fem faser nærmere beskrevet, og den samlede budgetproces fremgår bagerst i materialet. Forvaltningen understøtter processen med sager til det politiske niveau, hvilket bl.a. omfatter følgende:

Budgetmaterialer	Budgetnotater
<ul style="list-style-type: none"> • Katalog med politiske ønsker til budgettet • [Forslag til finansiering] 	<ul style="list-style-type: none"> • Budgetprocedure • Nøgletalsnotat • Basisbudget

Den løbende budgetopfølgning er tilrettelagt, så den understøtter budgetprocessen. De forventede regnskaber for 2018 fremlægges i maj, august/september og november/december.

Fase 1: Forberedelse og budgetprocedure

I den første fase af budgetprocessen vil Byrådet og Udvalget for Økonomi og Erhverv:

- Kunne orientere sig omkring kommunens samlede økonomiske rammevilkår
- Drøfte og godkende budgetproceduren for 2019-2022
- Afholde strategiseminar for Byrådet den 6. marts

Budgetprocedure

I notatet vedrørende budgetproceduren orienteres om rammevilkår for budget 2019-2022 med udgangspunkt i det vedtagne budget og de oplysninger, som efterfølgende er blevet tilgængelige. I budgetproceduren fastlægges spillereglerne for årets budgetproces, herunder finansiering og budgetopfølgning.

Strategiseminar vedr. budgettet for Byrådet

Fase 1 af budgetprocessen afsluttes med Byrådets opstartsseminar. Programmet for strategiseminaret besluttet af Udvalget for Økonomi og Erhverv på mødet i februar på baggrund af forslag fra forvaltningen.

Formålet med strategiseminaret er, at byrådet politisk kan drøfte økonomiske målsætninger for kommunen. Strategiseminaret er samtidig afslutningen på fase 1 og dermed overgang til fase 2 i budgetprocessen.

Strategiseminaret vil handle om budgettet og budgetprocessen. De politiske drøftelser vil bl.a. kunne tage afsæt i notatet omkring budgetproceduren.

På det efterfølgende byrådsmøde orienteres omkring foreløbigt regnskab 2017.

Januar

Forvaltningen udarbejder frem mod i Udvalget udkast til budgetprocedure

Februar

Udvalget for Økonomi og Erhverv holder møde med Hoved-MED vedr. den kommende budgetlægning (28. februar kl. 11.30)

Udvalget for Økonomi og Erhverv drøfter budgetproceduren (28. februar kl. 13), samt beslutter programmet for strategiseminaret den 6. marts.

Marts

Strategiseminar vedr. budgettet for Byrådet (6. marts kl. 14-17.30)

- Opstart af budgetprocessen i Byrådet, herunder drøftelse af økonomiske målsætninger

Orientering for Byrådet omkring foreløbigt regnskab 2017 (6. marts)

Strategiseminar vedr. budgettet for Byrådet den 6. marts 2018

Formål og program

Formålet med strategiseminarieret, er at Byrådet har mulighed for at drøfte kommunens økonomiske rammevilkår og den strategiske udvikling af kommunen set over en årrække.

Programmet for dagen:

1. Rammerne for den kommunale økonomi – Økonomaftalen mellem regeringen og KL
2. Gennemgang af nøgletal og potentialepakker
3. Drøftelse af økonomiske målsætninger herunder økonomisk råderum
4. Eksempler på redskaber til at tilvejebringe finansiering
5. Drøftelse af redskaberne til at tilvejebringe politisk råderum
6. Overordnede prioriteringer

Fase 2: Fagudvalgenes budgetproces – Nye ønsker og forslag til finansiering

I fase 2 af budgetprocessen skal fagudvalgene komme med konkrete forslag til budgetændringer, der kan indgå i de efterfølgende politiske budgetforhandlinger.

Forslag til finansiering

[Byrådet skal på strategiseminaret den 6. marts afklare, om der eventuelt skal findes finansiering og hvordan eventuel finansiering skal findes.]

Nye politiske ønsker til driftsbudgettet

Anlægsprojekter

[Byrådet skal på strategiseminaret den 6. marts afklare retningslinjerne for at fremsende nye politiske ønsker til driftsbudgettet samt til anlægsbudgettet]

Dialogproces for fagudvalg

Fagudvalgene gennemfører dialogmøder om det kommende budget med interessenterne på området, herunder MED-udvalg, og sikrer at interessenternes synspunkter indgår i belysningen af forslagene.

Analyser

Der følges op på de analyser, som blev aftalt i budgetaftalen for 2018-2021. Der drøftes og prioriteres, hvilke yderligere analyser, som ønskes igangsat.

Udviklingsstrategi

Der lægges op til, at der politisk drøftes den strategiske og fysiske udvikling af kommunen i de kommende år. Såfremt Byrådet vil vedtage en Udviklingsstrategi for den kommende periode, vil udviklingsstrategien få afgørende betydning for budgettet og de politiske prioriteringer.

Temamøde i Byrådet vedrørende økonomiaftalen

Fase 2 afsluttes med, at Byrådet på temamøde den 19. juni bl.a. orienteres om fagudvalgenes ønsker og forslag. Desuden orienteres Byrådet omkring den indgåede økonomiaftale for 2019 mellem regeringen og KL.

Nøgletalsnotat

Forvaltningen udarbejder et nøgletalskatalog for kommunens serviceområder til brug for fagudvalgenes drøftelser. Nøgletal kan give et billede af Varde Kommunes serviceniveau sammenlignet med andre kommuner. Der anvendes som udgangspunkt ECO-nøgletal fra KORA/VIVE, der i løbet af foråret offentliggør 2017-regnskabstal. Oplysninger fra eksempelvis Danmarks Statistik og kommunens ledelsesinformationssystem inddrages også i notatet.

April

Fagudvalgene går i gang med budgetprocessen

Fagudvalgene skal frem mod udvalgmøderne i juni drøfte og prioritere

- Nye driftsønsker
- Anlægsprojekter
- [Forslag til finansiering]
- Tekniske ændringer

Maj

Senest i maj afholdes dialogmøder mellem udvalgene, Ældreråd, Handicapråd, Ungeråd, Integrationsråd, Udviklingsrådene, skoler, institutioner, Fælles-Med m.fl.

Juni

Den 13. juni er der frist for fagudvalgenes behandling af nye ønsker, forslag til finansiering, samt tekniske ændringer

Temamøde i Byrådet den 19. juni, hvor der orienteres om:

- Økonomiaftalen mellem regeringen og KL
- Nye nøgletal
- Fagudvalgenes nye ønsker, forslag til finansiering, samt tekniske ændringer

Fase 3: Opgørelse af indtægterne og af basisbudget

Udmelding af Varde Kommunes indtægter

Ultimo juni 2018 udmeldes Vardes Kommunes indtægter for 2019. Således vil Økonomi- og Indenrigsministeriet senest den 1. juli 2018 offentliggøre kommunernes tilskud og udligning for 2019, herunder Varde Kommunes statsgaranterede beskatningsgrundlag.

Basisbudget

Økonomiaftalen, de udmeldte indtægter og de tekniske ændringer indarbejdes i basisbudgettet.

De indarbejdede ændringer skyldes mer- eller mindreudgifter som følge af regnskab 2017 og ændrede budgetforudsætninger, løbende effektiviseringer, demografiudvikling, byrådsbeslutninger samt konsekvenser af økonomiaftale og lovændringer.

Temamøde i Byrådet omkring basisbudgettet

Basisbudgettet og Varde Kommunes indtægter præsenteres for Udvalget for Økonomi og Erhverv og Byrådet i august. Når Byrådet kender den økonomiske situation kan de reelle politiske budgetforhandlinger begynde.

Juni

Økonomi- og Indenrigsministeriet offentliggør senest den 1. juli 2018 tilskud og udligning for 2019, herunder Varde Kommunes statsgaranterede udskrivningsgrundlag

Juli

Fra juli til primo august udarbejder forvaltningen basisbudgettet for Varde Kommune baseret på blandt andet de udmeldte indtægter fra Økonomi- og Indenrigsministeriet

August

Budgetmøde den 14. august i Udvalget for Økonomi og Erhverv, samt for gruppeformændene, hvor der orienteres om basisbudgettet (hovedoversigten), samt drøftelse budgetprocessen

Temamøde den 16. august, hvor Byrådet orienteres om basisbudgettet og budgetmaterialet til budgetseminaret

Der udsendes den 16/8 et regneark, således at hvert politisk parti kan lave deres eget budgetforslag

Fase 4: Oplæg til budget-i-balance og budgetforhandlinger

I den fjerde fase af budgetprocessen gennemføres årets budgetforhandlinger. Fasen starter efter, at Byrådet i tredje fase er blevet orienteret omkring basisbudgettet.

Høring

Basisbudgettet og budgetmaterialet til 1. behandling offentliggøres og sendes i høring den 22. august. Fristen for høringssvar er den 6. september kl. 15.00.

De politiske partiers budgetforslag

De politiske partier fremsender til forvaltningen senest den 3. september kl. 12 deres samlede budgetforslag.

Byrådets 1. behandling af budget

Materialet til Byrådets 1. behandling af budgettet den 4. september oversendes til politiske budgetforhandlinger på budgetseminaret den 13.-14. september.

Oplæg til budget-i-balance

Der udarbejdes et oplæg til et budget-i-balance baseret på de politiske forslag og basisbudgettet. Budgetoplægget sætter rammerne for de videre budgetforhandlinger.

Budgetseminar og budgetforhandlinger

De afsluttende politiske budgetforhandlinger foregår på budgetseminaret den 13.-14. september, hvor der skal indgås en budgetaftale.

Ændringsforslag og Byrådets 2. behandling

Fristen for politiske ændringsforslag til budgettets 2. behandling er fastsat til den 25. september. Budgettets 2. behandling i Byrådet er den 9. oktober.

August

Høring af budgetmaterialet gennemføres den 22. august til den 6. september

Udvalget for Økonomi og Erhverv indstiller den 29. august budgettet til 1. behandling i Byrådet

September

Politiske partier indsender deres budgetforslag den 3. sep. kl. 12

1. behandling af budgettet i Byrådet den 4. september

Oplæg til budget-i-balance udsendes den 7. september.

Budgetseminar for Byrådet den 13.-14. september, hvor der skal indgås en budgetaftale

Frist for indsendelse af ændringsforslag til budgettet er den 25. sep.

Oktober

2. behandling af budgettet i **Udvalget for Økonomi og Erhverv** den 3. oktober

2. behandling og vedtagelse af budgettet i **Byrådet** den 9. oktober

Herunder fastsættelse af:

- *Kommuneskatteprocent*
- *Grundskyldspromille*
- *Kirkeskatteprocent*
- *Takster for børnepasning mv.*
- *Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering*

Fase 5: Budgetvedtagelse og implementering af budget

I den femte og sidste fase af budgetprocessen implementeres det vedtagne budget 2019, og her vil Byrådet, Økonomiudvalget og fagudvalgene:

- Blive orienteret om status for implementering af budgettet.
- Sager fremlægges for fagudvalg med henblik på igangsættelse af serviceændringer.
- Anlægsprojekter vil blive behandlet i fagudvalgene.
- Der fremlægges sager for fagudvalg, Økonomiudvalg og Byråd, når analyser igangsat i budgetaftalen, er gennemført.

Bilag: Oversigt over budgetprocessen for budget 2019

Fase	Dato	Fagudvalg	Udvalget for Økonomi og Erhverv	Byrådet
FASE 1	28/2		Møde med Hoved MED omkring den kommende budgetlægning	
	28/2		Drøftelse af budgetproceduren, samt fastlæggelse af programmet for strategiseminar den 6. marts	
	6/3			Strategiseminar vedr. budgettet. Drøftelse af økonomiske målsætninger
FASE 2	April	Opstart af fagudvalgenes budgetproces, som frem mod udvalgmøderne i juni skal drøfte og prioritere: <ul style="list-style-type: none"> · Nye driftsønsker · Anlægsprojekter · Forslag til finansiering · Tekniske ændringer 		
	Maj	Senest i maj afholdes dialogmøder mellem udvalgene, Ældreråd, Handicapråd, Ungeråd, Integrationsråd, Udviklingsrådene, skoler, institutioner, Fælles-Med m.fl.		
	13/6	Frist for fagudvalgenes behandling af nye ønsker, forslag til finansiering, samt tekniske ændringer		
	19/6			Temamøde -Orientering om: <ul style="list-style-type: none"> · Økonomaftalen mellem regeringen og KL · Nye nøgletal · Fagudvalgenes nye ønsker, forslag til finansiering, samt tekniske ændringer

Fase	Dato	Fagudvalg	Udvalget for Økonomi og Erhverv	Byrådet
FASE 3	14/8		Budgetmøde - Orientering om basisbudgettet og Varde Kommunes indtægter for 2019. Efterfølgende orienteres gruppeformændene og budgetprocessen drøftes	
	16/8			Temamøde -Orientering om basisbudgettet og budgetmaterialet til budgetseminaret. Der udsendes et regneark, således at hvert politisk parti kan lave deres eget budgetforslag
FASE 4	22/8 -6/9	Høring af budgetmaterialet gennemføres i perioden den 22. august til den 6. september. Efterfølgende oversendes høringssvarene til Byrådet		
	29/8		1. behandling af budgettet	
	3/9	De politiske partier fremsender til forvaltningen senest den 3. september kl. 12		
	4/9			1. behandling af budgettet
	7/9			Oplæg til budget-i-balance udsendes
	13- 14/9			Budgetseminar, hvor der skal indgås en budgetaftale
	25/9			Frist for indsendelse af ændringsforslag til budgettet
FASE 5	3/10		2. behandling af budgettet	
	9/10			2. behandling og vedtagelse af budgettet, herunder fastsættelse af: - Kommuneskatteprocent - Grundskyldspromille -Kirkeskatteprocent -Takster for børnepasning mv. - Valg mellem statsgaranti og selvbudgettering